

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Z novim letom bo „Gorenjec“ izhajal v povečani obliki. Gorenjci, naročajte v obilnem številu svoj list!

Ob sklepu leta.

Danes, ko je zopet zatonilo leto v morju časa, smo sklenili peti letnik «Gorenjca». Ko smo pred petimi leti zasnovali «Gorenjca», bili smo si svesti svoje težavne naloge, ki smo jo zapričeli. Odkrito priznamo, da se nikakor nismo nadejali, da bode naš trud tako poplačan, da bodo ideje, ki jih zastopamo v svojem li-tu, tako hitro prodrle v maso naroda, kakor se je to v istini zgodilo. V ozemlju, kjer je imel klerikalizem svoja najtrdnjša tla, zapričeti boj za svobodomiselnost, zdelo se je nekaterim našim somišljenikom brezupen korak. Polni nade, da mora le resnica zmagati, četudi šele čez dolgo vrsto let, smo zastavili svoje moči za dobro stvar. In ni nam danes žal! Že takoj ob pričetku našega delovanja se je tolpa nepoštenjakov vrgla z divjim krikom nad nas, hoteča nas ugonobiti. Nje divjanje je postajalo vedno bolj razdivjano kakor da bi bil njihov mojster rekel: «Pobijte se med seboj» — ne pa «ljubite se med seboj».

Divje, nebrzdano sovraštvo pa nam ni škodilo. Utrdilo je le zaupanje, katero smo si pridobili s svojim poštenim postopanjem, privedlo je v naš tabor nebroj prijateljev, ki so nas z vsemi močmi podpirali v boju proti nepoštenjakom. Krog naših sotrudnikov se je širil, naš ugled je rasel od dne do dne, naše ideje pa so prodirale v maso naroda z neverjetno hitrostjo.

V ozemlju, kjer je imel pred leti neomejeno oblast pogubonosni klerikalizem, kjer je ljudstvo brezpogojno verjelo vsakemu zastopniku klerikalizma, četudi bi bil isti trdil, da je sneg črn, se je pripetilo, da so preprosti ljudje nagnali duhovnika nazaj v zakristijo ter mu povedali, da je Izveličar rekel: «Moje kraljestvo ni od tega sveta.»

Veselim srcem smo začuli vest, da so se tudi vrli Notranjci poprijeli ter si ustanovili «Notranjca», ki bode zastopal iste ideje kakor naš list. Z združenimi močmi bomo dosegli tudi večje uspehe. Ako že sedaj niso ničesar premogle cele skladovnice «Domoljuba», da bi naše delovanje samo zajezile, koliko manj pa onemogo-

čile. se jim bode to sedaj tem manj posrečilo v bodočnosti. ker se je ljudstvo že dokaj zdramilo ter pričelo misliti z lastnimi možgani in ker se je začelo otesati z vso silo jerobstva hinavskih in brezstidnih brezdomovincev.

Da pa je bilo naše delovanje toli uspešno, se imamo v prvi vrsti zahvaliti svojim somišljenikom osobito svojim sotrudnikom. Izrekamo jim tem potom najsrčnejšo zahvalo. V plačilo pa naj jim bode zavest, da so se borili za dobro in pošteno stvar.

Z bodočim letom nam bode že mogoče list izdajati v povečani obliki, kar z veseljem javljamo svojim prijateljem. List bode veljal za celo leto le 4 K, posamezne številke se bodo prodajale po 10 vin.

Prosimo pa svoje sotrudnike, naj nas i v bodočnosti tako trudoljubivo podpirajo v naših prizadevanjih, ker potem bodo v bodočem petletju uspehi tem veseljši. V to pomози Bog!

Svojim naročnikom, sotrudnikom in prijateljem pa želimo srečno in veselo novo leto.

Za sadjerejce.

Mnogokrat se pripeti, da začne najlepše sadno drevo hirati in hira toliko časa, da ne usahne popolnoma. Pozkušala so se že različna sredstva, da se ustavi nadaljno hiranje drevesa, toda večinoma brezuspešno. Sedaj se je iznašlo sredstvo, s katerim se korenito ozdravi bolehačo sadno drevje, ako se prav ravna žnjim. Tudi za ohranitev lesa se mnogovrstno uporablja. Vrtnar bode seveda neverjetno zmigoval. ako bode slišal, da je to sredstvo karbolinej, s katerim se hoče zdraviti sadno drevje, kajti karbolinej je napravil vrtnarjem vsled napačne uporabe že ogromno škode. Kjer so se gredice in hišice za zelenjavo namazale s karbolinejem, povsod je vsa zelenjava takoj zamrla, gredice in hišice pa so postale nerabne. Karbolinej je sicer še vedno ravno tako škodljiv, kakor preje, ako se ga uporablja v zaprtih prostorih ali ako pride v dotiko z rastlinstvom na solnčnatih zidovih. To škodljivo lastnost pa izgubi takoj, kakor hitro se uporablja na prostem na rastlinah samih. Karbolinej se vleže samo v hirajoče dele, v zdrave pa ne. Bolni deli drevesa kakor tudi vse, kar bi moglo prozračiti nadaljno hiranje, se popolnoma uniči, v ostalem pa drevo tem lepše napreduje. Kdor se hoče o tem natančno poučiti, naj si naroči pri «Geschäftsamt des Erfurter Führers», Erfurt, 8. številko «Erfurter Führer», katero je dobiti brezplačno.

Ministrska kriza. Ministrski predsednik Körber je 27. t. m. izročil cesarju demisijo celokupnega ministrstva. Körber je uvidel, da nikamor ne pride z avstrijskim parlamentom, zato je odstopil s celim ministrstvom. Govori se, da sestavi dosedanji železniški minister Wittek začasno uradnisko ministrstvo. Državni zbor bo de sklican najbrže 17. januarja 1905.

Bolgarska vlada je poslala vsem velesilam noto, v kateri izjavlja, da odklanja odgovornost za vse posledice, ki zamorejo nastati iz sedanjega vedenja Turčije.

V srbski skupščini se je pričela 26. t. m. debata o proračunu. Finančni minister Paču je najprej govoril o težavah, ki so se morale odstraniti, predno se je mogel določiti proračun za leto 1904. Potem pa je nadaljeval: Kar je zakrivilo večletno slabo gospodarstvo breznačajnega vladarja, se ne more takoj popraviti. Ker pa ima sedaj Srbija vladarja, ki ga prešinja ustavni duh, je upanje, da bo državno gospodarstvo naglo napredovalo. Da se sprejme proračun še do novega leta, bo imela skupščina vsak dan dve seji.

Poljaki na Pruskem. Pruska vlada je izdala strogo prepoved glede rabe poljščine. Poljski učitelji niti v svoji družini s svojimi otroci in z ženo ne smejo govoriti poljsko. Kogar se ovadi, da govori v svoji družini poljsko, se ga takoj izbacne iz službe. Tako prepoved more izdati samo država, ki je tako »kulturna«, kakor Nemčija! »Barbarska« Rusija je v primeri s »kulturno« Prusijo res pravi paradiz!

Carjev ukaz. V razglasu, katerega je izdal car na senat, se naglašajo nastopne izpremembe v notranji ruski upravi kot nujno potrebne: Gledati se mora, da pridejo postave do polne veljave; v postavnih mejah razširjeno sodelovanje krajevnih in mestnih zastopov v občno korist; popolna enakopravnost vseh stanov pred sodnijo; varstvo delavcev in uvedenje državnega zavarovanja; revizijo izjemnih določb, revizijo postav o sektah v smislu pomirjenja; revizijo postav, tičočih se inozemcev in slednjič svobodnejši tisk. Ministrski svet bo de o tem razpravljal in potem poročal carju,

Za ustavo so se oglasili tudi plemski maršali radi česar je cerkveni poglavar Pobjedonoscev zelo poparjen. Tudi večina profesorjev in grof Lambsdorff so na strani svobodomiselnih plemičev.

PODLISTEK.

Čudne sanje.

Spisal I. V. Starogorski.

Ob oknu slonim. Ulice velikega mesta so se jele prazniti setalcev. Pozno je že! Na nebu se vlačijo pretrgani oblaki, loveč drug drugega. Iz teh oblačnih razpok pa pokuka sedajpasedaj obraz lune in radovedno zre na mesto, dokler je oblaki ne zakrijejo zopet. Vendar kaj mi mar mesto, oblaki in radovedni obraz meseca. Moje misli so bogve kje. Moj duh je splaval čez hribe in doline tja, kjer mi bivajo moji dragi, kjer toči solze po meni — ona. Na majhnem gričku vidim hišico, obdano z drevjem. Oj to je

rojstna hiša, hiša mala,
kjer prvič sem zagledal svet,
kjer me mati je zibal,
pesmice učila pet'

Kako veselo je v krogu domačih, ki me radostno pozdravljajo in objemajo. Vendar moje oko išče nemirno nekoga med njimi. Nje ni! Globok vzdih se mi izvije iz prs. Nje ni. Kako se naj radujem, ko ni nje, po kateri se mi toži najbolj.

Vzdramim se. Osuplo pogledam okrog sebe. Ali je mogoče, da slonim tukaj ob oknu, vdan v sentimentalnost?

Duh upornosti je zašel v Afrikance. Sedaj imajo Francozi posla z afriskimi vstasi. V Timbaktu je bil med francoskimi četami in domačini boj, v katerem so imeli Francozi izdatne izgube.

Rusko-japonska vojna.

Od gotove strani se zatrjuje, da je desno rusko krilo osvojilo neki grič, ki se nahaja poldrugo miljo južno od 203 metrskega griča, t. j. vzhodno od Hojangškova. Japonci so napravili ljut protinapad, a so bili odbiti. Vsled neprestanega obstreljevanja je nastal v foru Nonhsifajanghau velik požar.

22. t. m. je okoli 4000 Japoncev poizkusilo naskočiti nekatere portarturške utdbe. Po silnem boju deloma z bajoneti so bili Japonci prisiljeni bežati. Pri tem so Japonci izgubili okoli 800 mož mrtvih in ranjenih.

Iz Mandžurije ni posebnih poročil. 23. t. m. se je vnel ljut boj med ruskimi in japonskimi stražami, in sicer ob gorskem prelazu Tajpinhiu. Dalje so v Ljantau odposlani ruski strelci pognali v beg močno sovražno predstražo in zažgali dve vasi, kjer so imeli Japonci veliko skladišče, polno municije.

Iz gotovih virov se poroča, da so Rusi svoje levo krilo potisnili naprej. Njih fronta je dolga 65 kilometrov. Izjavlja se tudi, da bo ruska armada štela početkom februarja skoro 600.000 za boj sposobnih vojakov. S to veliko armado, vstevši vladivostoško pomoč, bodo Rusi poizkušali obkoliti Japonce. Ojačenja, ki prihajajo preko Muk ena, so večinoma iz zapadnih obmejnih okrajev.

Dopisi.

Iz Bukovščice. Ze celo leto smo mirovali ter pustili razmere našega župnika Moreta v miru. Tudi do danes še nismo natanko opisali njegovo postopanje. Sedaj pa nam ni mogoče več mirovati in smo primorani našega župnika prav pošteno zgrabiti za ušesa. Ni sicer lepo, da pljujemo v lastno skledo, toda ker škof Bonavantura noče zlepa urediti zadeve, smo primorani stvari obesiti na veliki zvon. Naš župnik More smatra župnišče za nekako otročje vzgajališče. V župnišču pri župniku je še vedno za kuharico sedanja žena našega organista, katera je bila še pred poroko pri njem v župnišču za

Vležem se v posteljo, da se naspim. V polsnu sem slišal trde korake mimo mojega okna in stihe pesmi:

zvesta nisi ti ostala,
zveste nima svet žené!

Kar streslo me je. Hotel sem zavpiti, da ni res, da jaz poznam dekle, ki je zvesto, pa — nisem mogel. Hrepenenje, da bi videl njo, se mi zbudi. Zdi se mi kot v sanjah, da me je nekaj dvignilo, neslo in me postavilo ob okno moje drage. Ali spim ali sanjam? Gledal sem okrog. Sami znani, domači kraji. Tu v sobi slišim glasno dihanje, tu spi moj biser. Primem se za glavo. zbadam v nogo. Brez dvombe, to niso sanje, to je istina. Potrkam na okno. Kako se je vzradostila, ko je zaslišala moj glas. Okno se je odprlo in poljubovala sva se in kramljala dolgo ... dolgo ... —

Kar čutim, da nekdo trese mojo posteljo. Pogledam! Pred menoj je stala stara ženica, moja strežnica.

«Gospod, deset je že ura. Ali ne boste ustali?»

Začuden si manem oči, gledam okrog sebe. Hm! V svoji sobici sem. Polagoma se mi vračajo misli. Sinoči sem obhajal svoj god in smo ga malo preveč pili. Prišel sem domov, kako, sam ne vem. Ali so me morebiti prinesli? Vse je mogoče! Hm! In potem te čudne sanje. Kje je moja rojstna hiša, kje moji dragi? Kako dolgo je že tega, kar sem slonel ob oknu nezve-

kuharico. Že takrat smo bili prepričani, da se kuharica ne bo mogla ločiti od župnika in stanovati z organistom v novi mežnariji, kajti, kakor pravijo, se je ločila od njega težko. Jokajoče in milo zdihujoče se ga je oklenila okrog vratu, a pomagalo ni nič, morala se je poročiti z organistom. Zakaj? To mogoče župnik prav dobro ve. S daj pa se našemu župniku prav dobro godi. Ker ima malo opravila, pestuje kuharičine otroke, ki v župnišču povsod puščajo svoje blato, in se faranom studi v župnišče hoditi; nadalje suši umazane plenice v kuhinji in drugih prostorih, naši otroci pa se izpogledujejo in posmehujejo. Ali ni to pravo pohujšanje naših otrok? Hočete li dopustiti, da naša mladina takoj ob nežni mladosti izgubi svojo nedolžnost? Hočete li, da se odtegnemo cerkvi in pridigam tacihi Kristovih namestnikov? Vse to se vam prav lahko zgodi. Zahtevamo, da se te razmere uredi, da župnikova kuharica stanuje z otroci in možem v novi mežnariji, katero smo morali nalašč sazidati in da se enkrat za vselej odstranijo plenice in otročji d... — iz župnišča. Ker ima župnik opravilo z otroci, katere mogoče tudi povija in pita, moramo župljani v nedeljah in praznikih čakati po pol ure čez naznanjeni čas na njega v cerkvi; otroci se vsled tega smejejo, pretepajo in nespošlovno obnašajo v cerkvi, čakajoč, da se prične opravilo. Take in jednake stvari se dogajajo in to kljub temu, da smo župljani župnika že opozorili in prosili, naj se napravi red. To pa še ni vse in glavno šele pride. Župnik zelo zanemarljavo stavlja cerkve; strehe ni hotel popraviti in je voda tekla na obok cerkve ter napravila veliko škodo; zvonik pa še do danes ni popravljen in teče vse na obok nad zvonovi. Sredi zime smo in visok sneg utegne zapasti. Zmrnilo bo in zid bo razpadel, kako lahko bi se napravila največja škoda. Marsikdo bi mislil, da morebiti potrebnega lesa ni mogoče dobiti? Pa temu ni tako. Župnija ima go de in župnik More je izsekel že precej lepega lesa, s katerim bi bil zamogel vse poprave izvršiti, a ni hotel. Vprašamo ga le, kam je dal denar za prodani les. Ključar je le eden, ker družega ne more dobiti, kajti vsak se brani, ker župnik hoče, da bi le ime nosil, ne imel bi pa pravice pregledati računov. G. župnik, ali vi mislite, da vam bo vsak slepo podpisal račune? Ali ne veste, da mora imeti ključar ključe in da do cerkvenega imetja brez obeh ključarjev ne morete priti? Pri nas ste vi edini gospodar in ključev cerkvene blagajne niti ni. S tem za danes končamo to nezaslišano delovanje župnika Moreta in pozivljamo

stega dekleta. Tedaj sem bil še mlad. Ti nesrečni alkohol, kam si me privedel s svojimi fantazijami.

Ko mi strežnica prinese kavo, sem ji rekel da sem bolan. Obrnil sem se na drugo stran in mirno, brez daljnih sanj zaspal. Popoldne sem pa šel v gostilno, kjer sem zdravil mačka pozno v noč in konstatoval, da v resnici »zveste nima svet žene«.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Konec.

Salakin se je ozrl v moža in se pričel smejeti, njegov smeh pa je zvenel kot pasje lajanje. Pri tem je postal blede.

«Ti se smeješ?» je prašal eden izmed kmetov in zavihal rokavi.

«Čakaj, Kornelij,» mu je rekel starosta. «Vse mora imeti svoj pravi tek. Tudi brez tega bodeta oba... Vidva pa, mladeniča, povejta naravnost — kje sta dobila konja? — To hočem vedeti!»

Ivan je zdrsnil težavno in počasno, kakor topeči se sneg raz strehe, iz svojega stola na tla, pokleknil, prekrizal se in govoril z zamolklim glasom, v pretrganih

višjo oblast, da naredi temu konec, sicer bo v kratkem cerkev prazna in naj župnik uganja svoje kozlarije sam še zanaprej v zabavo kuharici in organistu.

Novice iz kamniškega okraja.

— «Hotel Fischer» v Kamniku daje se v najem, kakor poroča «Slovenec». Pojasnila daje gospod tehant Lavrenčič. Ko se odda hotel novemu najemniku, izgubi staro ime ter se krsti na ime «hotel usmiljenih bratov». Ker se «krščanski» «Slovenec» jezi, če kdo inserira v «Slov. Narodu» in v «Gorenjcu», pri «Slovincu» pa ne, povemo že danes našemu tehantu, da klerikalni najemnik naprednih Kamničanov ne bode videl v «hotelu usmiljenih bratov». Radovedni smo, kateri kalin se bode ujel na oglas v «Slovincu».

— Značilno za kamniške razmere je gotovo to, da je postavila povodom občinskih volitev napredna stranka v 3. razredu kot kandidata znanega klerikalnega podreznika, katerega so potem v 2. in 1. razredu kandidirali klerikalci. Mož je kljub svoji trikratni kandidaturi žalostno pogorel!

— Gospod Emil Orožen, c. kr. notar v Kamniku, je bil pri zadnjih občinskih volitvah kandidat kamniških klerikalcev. — Čast, komur čast!

— Kapelan Jaka je postal od volitev sem jako nervozen. «Mož» se večkrat tako zmoti, da nateguje ušesa in lase. Da je «mož» nervozen, temu se ne čudimo, a čudimo se, da uhlja in lasa hčerke naprednih meščanov!

— Kamniški vodovod. Klerikalni župan Fischer je bil dal napraviti tako imeniten vodovod, da so morale ženske še celo ob deževnem vremenu hoditi na Bistrico po vodo. Sploh je bila Fischerjeva voda vedno »zaprta«. Vodovod je funkcioniral komaj štiri mesece v letu. Januvarija meseca dobimo Kamničani vendar enkrat dobro pitno vodo, ki ne bode ob vsakem solnčnem svitu usahnila. Zato se imamo največ zahvaliti našemu zaslužnemu g. županu Močniku, katerega bi klerikalni svetohlinci najraje vtopili v žlici vode.

— V cestni odbor za brdski okraj je bil 21. t. m. kot načelnik izvoljen g. Nikolaj Mazuran, c. kr. davkar, kot namestnik pa Franc Majdič ml., posestnik na Viru.

— Javna tehcnica se je dovolila posestniku Antonu Videmseku v Dobu pri njegovi hiši.

stavkih: «Vi, dobri ljudje! Jaz nisem bil! On... nisva ukradla konja, ... ogljarka sva ubila, umorila! Ne leži daleč od tu, ... v snegu zakopan, ... konja pa nisva... eden je sam ušel. ... drugi — naju je sem privedel, ... tako gotovo, kakor živim!... Vsega tega pa nisem jaz... on je bil!... Sam je zaostal... konj... že pride... Umoriti ga nisva hotela... on je pričel prvi... z ubijalcem... bila sva na potu v Borisovo — hotela sva okrasti oskrbnika... najprvo zažgati — potem krasti... toda konja nisva ukradla... vsega tega je tale kriv!»...

«Proč je!» je zaupil Salakin glasno, potegnil kučmo z glave in se vrgel možem pred noge. Kmetje so stali nepremično pred njim, enako neprodorni, temni steni.

Ivan je molčal, povsili glavo na prsi, njegove roke so visele ob telesu in postal je mehek, kot bi se topil.

Kmetje so stali temno in molčali. Konečno je nekdo izmed njih — oni s tičjim nosom in skripajočim glasom — vzdihnil in rekel glasno in s togotnim glasom: «O — — — ta — tepca!»

Pršla sta potem pred sodišče in bila sta obsojena: Ivan na šest, Salakin na osem let prisilnice.

Novice iz Cerkljan.

— Čitalnico so ustanovili dne 18. t. m. s sedežem v Cerkljah. Delovati prične dne 1. januarja 1905. Članov ima že sedaj nad petdeset. Predsednikom je izvoljen g. nadučitelj Andrej Kmet. Bil je že zadnji čas, da se je ustanovilo društvo za izobrazbo ljudstva. Čitalnici kličemo: Živi, rasti, cveti!

— Prav lepo! G. kapelan Bešter je že enkrat Cerkljance imenoval «češpljevce», sedaj pa pravi, da so ljudje, ki niso v njegovem društvu «pleve». Za take surove izbruhe se g. kapelanu lepo zahvaljujemo! Taki ljudje naj izobrazujejo, ki so sami izobrazbe tako potrebni!

— Ne posnemajmo! Pretečeni teden sta dva fanta izobraževalnega društva «bombardirala» v Gradu neko hišo. Pobila sta prav po katoliško vsa okna; eden od teh dveh je še celo cerkveni pevec. To poročamo, da naj pisac izpod «Grintovca pometa pred svojim pragom».

— Katoliški surovež je Pavov oča z Brnikov. Na sv. Štefana večer je grozil svoji ženi z nožem. Take može vsiljujejo duhovni gospodje v izgled ter celo v občinski odbor v 20. stoletju. Pač dovolj žalostno!

— V občinskem odboru sta dve stranki: jedna z imenom «jazbečarji», druga «protijazbečarji». Pri volitvi župana je zmagal jazbečar Martinak, ki je obljubil več «likofa». — Pa kaj še? Poročamo!

— Kapelan Kos je zapustil Cerklje. Za slovo so mu malo pokadili z ajdovico, kakor mu je bilo proročevano. Srečno pot! Kako škodo ima cerkijanska županja oziroma fara v materijelnem in gmotnem oziru, bomo še povedali.

— Srebrno svetinjo za razstavljeno sadje je podelil odbor sadne razstave v Radovljici g. Joželu Jenku, posestniku z Gornjih Brnikov.

— Pri volitvi občinskega predstojništva v Cerkljah so bili dne 15. t. m. izvoljeni: županom Janez Martinjak z Grada, občinskim svetovalcem pa Janez Stare s Spodnjih Brnikov, Jožef Likozar iz Cerkljan, Franc Kepic iz Cerkljan, Jožef Jereb s Spodnjih Brnikov, Janez Robret z Grada, Jakob Jenko iz Črešnjevka in Jožef Zevnik iz Dvorij.

Novice iz selške doline.

— Praznike smo imeli lepe v Božiču. Lepe cerkvene slovesnosti povzdiguje latinsko petje v slovenskih cerkvah. Ljudem je to silno všeč, zato nobeden mčesar ne reče!

— «Sv. Peter je zaprt,» tako so se pritoževali nekateri, ker ni bil «tron» sv. Petra odprt o božičnih praznikih.

— V Selcih so imeli v četrtek dukovniki cele dekanije pojedino v župnišču. Duhovniki pravijo, da se imenujejo take pojedine s soda litra-tis.

— Bučka so zopet zaprli v Dolenji vasi. Ta nedolžni človek ima res smolo! Ako iz kake kleti jemlje vino, je kazen, če turščico presiplje v svoj zakelj. Je kazen in tako naprej. Kakor se revež zgane — ni prav.

— Občni zbor bralnega društva v Dolenji vasi je bil na sv. Štefana dan. Predsednik je Lovrenc Benedik, mlinar v Dolenji vasi, podpredsednik: Tomaž Kalan, tajnik: Jakob Štibelj in blagajnik: Janez Podrekar, vsi iz Dolenje vasi. To društvo tedaj še obstane, čeprav mu nasprotniki žele — smrt.

— Na novega leta dan je obč. zbor bralnega in pevskega društva «Ratitovec» v Selcih. Začetek ob 4. uri popoldne.

— Ker je samega sebe volil, je bil izvoljen predsednikom krajnega šolskega sveta v Selcih g. Tomaž Rožnik, župnik v Selcih. Ne vprašajte, kako je šlo, temveč recite, da je le šlo! Drugi člani tega krajnega šolskega sveta so: Franc Šliber in Peter Krek iz Selc, Franc Prevc s Studenega in Janez Rant iz Dolenje vasi.

— Na Bukovici je bil izvoljen soglasno predsednikom krajnega šolskega sveta g. Janez Podobnik, so-

darski mojster na Bukovici. Drugi člani so: Fr. Šliber iz Selc, Gregor Dolenc s Praprotnega in Martin Bernik iz Ševelj.

— Pri Sv. Lenartu je izvoljen predsednikom krajnega šolskega sveta g. Martin Tavčar od Sv. Lenarta. Člani: Janez Fojkar iz Spodnje Ljuše, Anton Tušek iz Rovt in Franc Šliber iz Selc.

— V Dražgošah je izvoljen predsednikom krajnega šolskega sveta Janez Lotrič iz Dražgoš.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vabilo na naročbo. S prihodnjo številko nastopimo nov letnik. Tem povodom zopet prijazno potrkamo na vrata naših cenjenih dosedanjih naročnikov, naj čim preje izvolijo obnoviti naročnino za prihodnje leto 1905 z vlijudno prošnjo, naj bi naši marljivi prijatelji zlasti sedaj ob novem letu pridno pridobivali novih naročnikov, da bomo mogli v bodočem letu uspešneje vršiti težavno nalogo. Torej prosimo! Srečno in veselo novo leto!

Osebnosti. Pri drž. železnici pride žel. komisar na Jesenicah g. Franc Grünwald v višjo plačilno stopinjo VIII. razreda. V VII. službeni razred so pomaknjeni: stavb. komisarja na Jesenicah g. Rihard Walda in Valentin Köck, oba ekstra statum, v VIII. razred pa stavb. adjunkti gg. Oskar Mayer, Viktor Polanz, Maks vitez Klodič in Robert Hackel, vsi ekstra statum. XIX. služ. raz. prideta žel. asistenta g. Ivan Soklič v Kranju in g. Josip Šmuc na Jesenicah. — G. davčni pristav Karol Brůfach iz Radovljice je dodeljen novemu davčnemu uradu v Ljubljani, g. davčni pristav Alojzij Kreinz pa pride v Radovljico.

«Novice iz Kranja» smo pogrešali v «Slovencu» že skoraj pet mesecev. Odkar se je iz različnih tehničnih vzrokov naš Koblar začasno umaknil iz političnega življenja, nima škofovo glasilo s Kranjem več pravega stika. Že smo se bali, da nas klerikalci hočejo prezirati ali da so popolnoma pozabili na naše mesto. Slednjč nas je «Slovenec» v svoji božični številki vendar zopet presegel z «Novicami iz Kranja». Poleg dveh društvenih vesti kranjski novičar ne pove mnogo novega. Pač! Naznanil je svetu senzacionalno novost, da je občinski svet (?) dal napraviti javne napise «Počasi vozite — Langsam fahren,» o čemur je že poročal «Slovenec» tako nekako — pred enim letom. Dopisniku kratijo spanje tudi kranjski trgovci, ki so sklenili, da ne bodo več dajali svojim odjemalcem novoletnih daril in so to naznanili po lepakih in — grozno! — v «Gorenjcu»! Ježi se, češ, da je med trgovci precej katoliško-narodnih in da bi morali že zaradi svojih odjemalcev objaviti svoje naznanilo tudi v «Slovencu». Zloben slučaj je pa hotel, da je prav v tistem «Slovencu», ki je prinesel «Novice iz Kranja», ponatisnjena med inserati tudi izjava kranjskih trgovcev glede novoletnih in drugih daril. Seveda se nahaja ravno tako naznanilo v «Slovenskem Narodu» od istega dne in tudi v zadnjem «Domoljubu». Sedaj bo pač potolaženo dopisnikovo katoliško-narodno srce. O tržiški železnici piše «Slovenec» poročevalec, da se vedno bolj čujejo glasovi, da pojde na Lesce in da bo to hud udarec za Kranj. Ne vemo, kje je pobal to raco. Ravno minule dni se je mudil v Kranju inženir radi tukajšnjega kolodvora, ki se bo moral z ozirom na skorajšno zgradbo lokalne proge Kranj-Tržič prezidati ali nanovo graditi. S prvim svojim poskusom tedaj «Slovenec» kranjski novičar ni imel posebne sreče. Ker je, po vsem soditi, še jako mlad, ni izključeno, da se bo polagoma privadil novemu poslu, posebno, če mu bo Koblar nekoliko segel pod ramo.

Tržiška železnica in naši klerikalci. Da so klerikalci v političnem oziru pravi pajaci, o tem pač ne dvomi noben razodeni človek. In da tukajšnji klerikalci niso nič boljši od drugih, to so nam pokazali že neshetokrat. V dosego svojih namenov jim je dobro vsako, še tako umazano sredstvo. Uprav značilno v tem pogledu je stališče, katero zavzemajo napram nameravani lokalni železnični progi Kranj-Tržič. Dva dni pred zadnjimi deželnozborskimi volitvami, meseca septembra 1901, so poročali v «Slovenski List», da so liberalci Kranj izdali, ker hočejo tržiško železnico potegniti proti Lescam namesto na Kranj in da bodo tako liberalci pokopali edino nado Kranja. Laž o «liberalni izdaji» so si izmislili kot zadnje sredstvo, da bi klerikalnemu kandidatu pripomogli do zmage. Komaj se je sprejel v državnem zboru predlog za zgradbo lokalne proge Kranj-Tržič, so naši klerikalci v «Slovenskem Listu» takoj označili to železnico kot zaušnico kranj-kemu meščanstvu, prav tisti ljudje, ki so prej smatrali to progo za edino nado Kranja. Po izvršenem političnem obhodu proge Kranj-Tržič meseca julija t. l. se je čulo, da konsorcij za zgradbo tržiške železnice zopet misli na zvezo z Lescam. Konsorcij se je kmalu uveiril, da bi bil v tem pogledu vsak korak brezuspešen. Zdaj pa, čez več mesecev, pricaplja «Slovenec» novičar iz Kranja in trdi povsem resno, da se o tržiški železnici čujejo vedno bolj glasovi, da pojde na Lesce in da bo to za Kranj hud udarec. Sam vrag naj razume naše klerikalce! Enkrat vidijo v železnici Kranj-Tržič edino nado Kranja, drugič spet jo smatrajo za največjo nesrečo in tretjič zopet za važno pridobitev. Saj bi povedali tem modrijanom, da se bo že prihodnje leto jela graditi proga Kranj-Tržič, a bojimo se, da bodo prihodnjic v «Slovencu» med «Novicami iz Kranja» imenovali to železnico klofuto kranjskemu meščanstvu in pogubo mesta Kranja.

Občinski odbori, pozor! Pod tem zaglavjem je priobčil «Slovenec» od 24. t. m. nastopni prav umeetni poziv: «Sedaj, ko se delajo ravno občinski proračuni, opozarjamo slavne občinske odbore, naj sebi in svojim občanom v prid sklenejo za prihodnje leto pobirati od deželnega odbora dovoljeno občinsko naklado na žganje in pivo. Nikjer lože dobiti lepih dohodkov, s katerimi se lahko ali kaj novega napravi ali pa druge občinske naklade znižajo. Ena občina srednje velikosti na Gorenjskem bo imela letos 800 kron čistega dobička od tega, pri vsem tem, da vtihotapljuje mnogo žganja iz sosednih občin, ki nimajo te naklade. In to ravno je napačno pri tej reči, da nekatere občine imajo, večina drugih pa noče skleniti te koristne postave, vsled česar trpe tudi one občine in gostilničarji onih občin, ki so jo sklenile. — Deželni odbor pa bi moral to reč bolj pospeševati in občinam ne težav napravljati, kakor jih je lansko leto neki občini. Krčmarjem, še manj pa pijancem, ta sklep gotovo ne bo všeč, — tega jim tudi nič ne zamerimo — toda občine in deželni odbor imajo pred vsem gledati na to, kaj je v korist občinam in ljudstvu sploh. In tukaj je korist dvojna: Žganjepitje se omejuje in občina pride na lahek način do lepega dohodka. Torej storite!!» Redko kedaj smo istega mnenja s pobožnim kolegom «Slovencem» ali ponatisnjeni odstavek podpisemo tudi mi z obema rokama. Mesto Kranj je že lansko leto sklenilo pobirati občinsko naklado na žganje, a je moralo ta svoj sklep razveljaviti, ker sosedne občine niso hotele uvesti take naklade. Kolikor so nam znane razmere, župani uvidevajo korist te naklade, zlasti na žganje, a ne morejo pridobiti za to občinskih odbornikov, ki se tresejo pred žganjarji! Velika občina Preddivorska je lani že imela naklado na žganje, a letoš si odborniki niso več upali zanj glasovati. Tu imate, gospodje, lepo polje za delvanje v blagor ljudstva! Gospod predsednik katoliškega političnega društva, ki je velik nasprotnik žganjepitja, bi v tem pogledu lahko storil mnogo dobrega. Slednjic še prosimo tovariša «Slovenca», da naj takrat, ko bo priobčeval doslovno daljše dopise iz «Gorenjca», kakor oni dan «Lov na vola», naj pove vsaj vir, iz katerega je zajel. Pa brez zamere!

V včerajšnji seji trgovinske in obrtne zbornice je podal zbornični svetnik g. Gaßner iz Tržica samostalni predlog, da naj se vendar zgradi lokalna železnica Tržič-Kranj, in sicer če mogoče z električno močjo. Zbornični svetnik g. Ciril Pirc iz Kranja je dodatno predlagal, naj se prestavi kolodvor v Kranju k novemu železnemu mostu, ki se ima graditi. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Telovadno društvo «Gorenjski Sokol» ima svoj redni letni občni zbor v četrtek dne 5. januarja 1905. v prostorih gostilne brata Petra Mayrja. Začetek ob poldevetih zvečer.

Silvestrovo veselico priredi «Narodna Čitalnica» v Kranju danes v soboto 31. decembra 1904. točno ob pol 9. uri zvečer v svojih prostorih. Spored: 1. Mesalina, veseloigra v eneni dejanju. 2. Stric Jaka, burka v dveh dejanjih s petjem. 3. Nastop velikega čarodejnika Čink-Čank-Fuč. 4. Prosta zabava. — Poje čitalniški pevski zbor. 5. Nagovor. 6. Ples. sodeluje tukajšnja meščanska godba. Vstopnina za člane 60 vin. za nečlane 1 K. K obilni vdeležbi vabi častite člane in po njih vpeliane goste najuljudneje Odbor.

Žegnani nevoščljivci so v sobotnem «Slovencu» zopet pokazali svojo zeleno zavist, to pa zato, ker so kranjski trgovci objavili v «Gorenjcu», da ne bodo dajali novoletnih daril. Ker je «Slovenec» «katoliški» list, ki pravi, da se strogo drži Kristusovih besed, bi človek iz tega sklepal, da je bil tudi Kristus tak nevoščljivec, ko so naši klerikalci. Temu seveda ni tako, kajti tako hudobni, ko so naši klerikalci, niti zavrženi angelji niso mogli biti. Kar se pa tiče odjemavcev, ki po veliki večini «Gorenjca» ne marajo, moramo slavni klerikalni gospodi povedati, da je v veliki zmoti, kajti «Gorenjca» čita rad vsakdo, med tem ko «Slovenca» nihče ne mara niti za 10 goldinarjev za tri leta.

Slovensko bralno društvo v Tržiču priredi Silvestrovo veselico v društvenih prostorih. Spored: 1. Berite «Novice»! Burka v enem dejanju. 2. Petje. Društveni zbor. 3. Polnočni nagovor. 4. Prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin. za osebo.

V Tržiču je umrl minul nedeljo hišni posestnik g. Kristijan Salberger v starosti 71 let. N. v m. p.!

Električni tok ga je ubil. Pri Matevžu Lončarju v Tržiču nastavljeni Rudolf Bathelt je napravil na božični večer v shrambi za stroje veselico, h kateri je povabil več prijateljev. Ko so bili že vsi precej dobre volje, so si začeli ogledovati takozvani dinamo-stroj. Pri tem se je pa spodtaknil in padel na električni stroj 55 letni čevljar Josip Kogoj, ki je bil takoj mrtev.

Odboru sadne razstave v Radovljici! Več naprednih sadjarjev zeli zvedeti imena tistih srečnih razstavljalcev, ki so prejeli odlikovanja.

Na Bledu je bilo v minulom letu 2568 tujcev, med njimi je bilo 1486 strank z 1404 moškimi in 1164 ženskami. Bilo je 2164 tuzemcev in 404 inozemci. V letu 1904 je bilo 155 gostov več ko leta 1903.

Občni zbor gasilnega društva v Kranju. Dne 26. t. m. dopoldne se je vršil 26. redni občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Kranju, katerega se je udeležilo 40 članov. V imenu občine pozdravi zborovalce v vznesenih besedah cesar-ki svetnik g. Karol Šavnik kot župan, spominjajoč se prelepo vspele slavnosti 25 letnice društva. Nato pozdravi zborovalce načelnik društva g. A. Pečnik, spominjajoč se v dobi 25 let umrlih članov, na kar so zborovalci vstali raz sedežev. Tajnik g. G. Eržen poroča o društvenem delovanju. Društvo šteje skupno s podpornimi člani 110 članov. Odbor je imel 7 rednih sej in 11 izrednih sej pomnoženega odbora za slavnost 25 letnice. Društvo je imelo 7 vaj z orodjem in več koračnih vaj, požarov pa se je udeležilo štirikrat, namreč v Šenčurju, Čirčah, Primskovem in Laborah. Konečno poroča še o 25 letnici in se zahvali še enkrat v imenu odbora slavnemu županstvu, meščanstvu in posebno damam, ki so s šopki obsipale moštvo. Blagajnik g. K. Jäger poroča o blagajniškem stanju, ki izkazuje čistega manj kot prejšnja leta, to pa vsled troškov, narastlih ob 25 letnici in pa vsled tega,

ker društvo leto ni priredilo kakor običajno tombole, katera donša vsako leto lepo svoto. Obe poročili se odobrita. Načelnik g. A. Pečnik nato prijavi svoj odstop in se poslovi od moštva. Odstop utemeljuje s tem, da je že 26 let pri društvu in da mu razne okoliščine ne pripuščajo več časa. Deželni poslanec g. C. Pirca se nato spominja v lepih besedah načelnikovega delovanja in mu i reče javno zahvalo v imenu občnega zbora ter prosi, da se ta zahvala zabeleži v zapisniku. Na predlog podnačelnika g. J. Sajovica se izreče za uspešno vodstvo vodnikoma A. Bidovcu in Iv. Rauschu zahvala. Pri volitvi načelnika in njega namestnika sta bila na predlog g. K. Jägerja z vzklikom izvoljena, in sicer načelnikom g. Janko Sajovic in podnačelnikom g. G. Eržen. Na predlog g. Pirca se izvoli istotako blagajnikom g. K. Jäger in na predlog g. K. Jägerja tajnikom g. Edmund Rooss. V odbor so pa bili izvoljeni gg: Anton Bidovec, Iv. Rausch, A. Drukar, Alojzij Pečnik, Janko Majdič, in A. Kummer. — Zvečer je bilo, kakor običajno, pogoščenje moštva v hotelu pri «Novi pošti», kjer se je rekla marsikatera beseda v pouk moštva, bodreč jih k disciplini.

Narodna čitalnica v Kamniku priredi danes v soboto Silvestrov večer z raznovrstnim sporedom.

V Vogljah je umrl dne 29. dec. ondodni kurat g. Mihael Kotnik, star 73 let.

Planinski ples priredi «Slovensko plan. društvo» 1. februarja 1905. v Sokolovi dvorani «Narod. Doma». Vsled povabila osrednjega odbora se je takoj zglasilo 58 gospej in 44 gospodičin, ki so si izvolile gospo dr. Franjo Tavčarjevo za načelnico, gospo dr. Kušarjevo pa za njeno namestnico. Vsakemu paviljonu bode načelovala po jedna dama. Med veselico bode izhajal najnovejši slovenski list «Zlatorog», čegar urednik bode g. Janko Mlakar. Sodelovala bode ljubljanska društvena godba. Vstopnice, ki veljajo za člane 1 K za nečlane pa 2 K, se bodo dobivale 1. svečana v «Nar. Domu».

V Tacnu se ustanovi s 1. januarjem 1905. nova poštna oddaja, katero bode vezal poštni voz Vodice-St. Vid.

Most pri Črnučah je zopet odprt za splošni promet.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nas prosi objaviti naslednje vrstice: Družba sv. Cirila in Metoda se vam, Slovenci priporoča ob sedanjih praznikih in ob prihodu novega 1905tega leta. Ko obhajate mile, vsakomu vas tako drage dneve ter se zbirate v rodovinskih in veseljenih krogih in se vam dobro godi — spominjajte se, prosimo, tudi njene dece, ki se pa v mnogih slučajih ne more tako radovati praznikov kakor vaši otroci, kojim morda nobena mati ne donese novoletnega daru in koji je v neredkih prilikah edina mati in oče in brat in sestra in vse — naša družba sv. Cirila in Metoda! — Družba sv. Cirila in Metoda opozarja svoje podružnice po slovenski zemlji, da je uprav sedanji čas najpripravnejši njenim letnim zborom. V tej dobi naše vešne podružnice sploh od nekdanj zborujejo najraje in koj potem pošiljajo čč. imena svojih izvoljenih mandatarjev nam v Ljubljano. — Ko vas opozarjamo sedaj te vaše vsakoletne dolžnosti, prosimo obenem, da nam naznanite ob teh pošiljativah vselej tudi pokic ali stan sl. izvoljenk ali izvoljencev. Potem bode prihodnji naš koledar in «Vestnik» za leto 1906 ne le — kakor ga je vselej bila skrb — zanesljivo zrcalo podružničnih gmotnih, nego tudi njenin osebnih razmer. In tak vseskozi morodajen «Vestnik» — prav pravo sliko vsega družbinega življenja — bi vodstvo rado imelo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Križem sveta.

Roparski umor. V zadnji številki »Gorenjca« smo poročali, da je umrl v Ameriki Ivan Ferlič iz Poljan pri Škofji Loki. Sedaj se poroča, da je bil Ferlič pravzaprav Ferlan ponoči od nekega roparja napaden in ustreljen v srce.

Za rusko čast. V Hanovru se je na božični večer razpravljalo v neki privatni družbi o rusko-japonski vojni. Pri tem se je obrekovalo Rusijo na vse mogoče

načine, kar je nekega prisotnega Bolgara tako razburilo, da je potegnil revolver ter ustrelil na najhujšega obrt-kovaleca, nato pa ustrelil še sebe.

Visoka globa. Belgradski občinski svet je obsodil belgijsko družbo za elektriciteto v globo 42,000 frankov, ker ni držala pogodbe.

Morilka Klein je priznala, da je umorila Sykoro. Zagovarjala se je s tem, da je to storila iz ljubezni do svojega moža, kateremu je hotela dati oropani denar kot doto. Frančiška Klein je hči učitelja iz nemške Češke. Bila je delj časa v nekem samostanu, potem pa vzgojiteljica. Ko se je omožila s Kleinom, je prestopila k protestantizmu, v ječi je pa prestopila nazaj v rimsko-katoliško cerkev.

Domača knjižnica.

Iz letnega poročila podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za šolsko leto 1903/04 je razvidno, da se je dalo najpotrebnejšim dijakom 5499 K podpore. Dohodkov je imeo društvo 5719 K 16 h. od katerih pripada 180 K osnovni glavnici, ki je narasla na 17.472 K 95 h. Stroškov (podpore, pristojbine in upravni stroški) je bilo v šolskem letu 1903/04 5784 K 31 h. za 215 K 31 h več nego lani. Odbor se obrača do slovenskih rodoljubov, naj bi se večkrat spominjali podpornega društva, kajti prošnja je vsako leto več, dohodkov pa manj.

Gospodarske stvari.

Tedenski sejem v Kranju dne 27. t. m.

Prignalo se je 130 glav goveje živine, 6 telet, 33 prašičev, 3 ovac. — kozlov, 29 huš. — 50 kg: pšenice K 10-50 prosa K 8,05, ovska K 7-50, rži K 8-25, ajde K 8 — ječmena K 7.—.

Za izvoznike živalskih pridelkov. C. kr. deželna vlada je trgovinsko in obrtniško zbornico v Ljubljani obvestila, da se mora v bodoče pošiljatve živalskih surovih pridelkov, namenjene v Rumunsko, opremljati le z nemškimi izpričevali o izviru in sicer po posebnem uzorcu, ki je tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. Taka izpričevala je poveriti rumunskemu poslanstvu, ako se to na izvirališču pošiljatve nabaja, sicer pa politični okrajni oblasti. Železnični urad izvozne postaje Itzkani bode po tem pošiljativam priložil rumunski prevod teh izpričeval.

Vplačevanje zavarovalnine za

c. kr. priv. vzajemno zavarovalnico proti požaru v Gradcu

se je pričelo.

Odškodnine so prejeli preteklo leto sledeči brez odbitka:

Janez Kozina, Čirčiče	10	K
Janez Vombergar, Št. Urška gora	2500	„
Anton Rebernik, Št. Urška gora	1600	„
Peter Frantar, Št. Urška gora	60	„
Greg. Podgoršek, Št. Urška gora	1600	„
Janez Bergant, Šenčur	800	„
Jesip Čebulj, Šenčur	400	„
Matiha Draksler, Šenčur	800	„
Marija Zupan, Šenčur	1182	„
Jožef Žagar, Šenčur	1400	„
Anton Brezar, Šenčur	800	„
Marija Bergant, Šenčur	28	„
Jernej Pfeifer, Čirčiče	850	„
Janez Strupl, Čirčiče	15	„
Janez Stare, Labore	7200	„

Plačuje se pri zastopniku

Darila.

Novoletno odkupnino so plačale p. n. družbenice-dame ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Kranju: Batagelj Alojzija, Bloudek Eliška, Crobath Marija, Černe Marija, Dokler Ana, Engelman Marija, Erzen Marija, Florian Terezinka, Globočnik Marija, Golob Helena, Golob Katarinka, Golob Marija, Guzelj Zofija, Hlebs Franja, Hubad Ivanka, Jaeger Milka, Jezeršek Marija, Jugović Ana, Jugović Franja, Jurman Milka, Kalan Antonija, Keržič Marija, Killer Marija ml., Kocmut Josipina, Kokalj Ivanka, Konec Terezija, Korosec Marija, Kováč Ivanka, Krenner Leopoldina, Krenner Franja, Krisper Josipina, Kummer Ana, Lampe Marija, Lampret Zora, Levičnik Marija, Likozar Mici, Logar Ivanka, Majdič Matilda, Majdič An'ca, Mayr Ana, Mayr Anica, Mayr Marija, Mataje Eliza, Marandič Marija, Matiasič Leop., Miklavčič Janja, Omersa Ana, Omersa Ivanka, Orehek Kornelija, Pavšar Helena, Pavšar Josipina, Pavšar Marija, Pezdnič Amalija, Pirc Katarina, Pirc Minka, Pirc Mimi, Pirc Olga, Polak Marija, Pollak Josipina, Pollak Marija, Povšnar I., Praprotnik Dora, Presiren Terezija, Pr.vc Albina, Prevc Antonija, Prevc Mar., Pučnik Josipina, Puppo Josipina, Rakovec Marija st., Rakovec Mara, Rant Magda, Roos Kristina, Roos Marija, Rus Ana, Sajovic Anuša, Sajovic Ivana, Sajovic Karla, Šavnik Leopoldina, Šavnik Marija, Šavnik Mici, Šavnik Olga, Sinkovec Jarica, Štampihar Ana, Šumi Marija, Suttner Pavla, Valentič Hermína, Varšek Katinka, Ullrich Radivojka, Zupan Ana.

Novoletnih voščil so se odkupili na korist družbe sv. Cirila in Metoda naslednji gg. iz Kranja: Arh Fran, Bloudek Boleslav, Erzen Gasper, Fabiani Karol, Florian Karol, Hlebs Ferdinand, Jakovič Mihael, Ivanc Fran, Kokalj Rudolf, Korosec Anton, Kovatič Janko, Krenner Josip, Lampret Ivan, Majdič Janko, Majdič Vinko, Matiasič Martin, Mayr Mavrilij, Mayr Peter, Mayr dr. Avgust, Omersa Fran st., Omersa Fran ml., Omersa Viktor, Orehek Anton, Pavšlar Tomo, Pezdnič Ivan, Pirc Ciril, Pirc Ivan, Pohlín Dragotin, Polak Ferdinand, Prevc dr. Fran, Puppo Karol, Rakovec Ivan, Roos Rudolf, Roos Edmund, Sajovic Ferdinand, Sajovic Janko, Seliskar Alojzij, Šavnik dr. Edvard, Šavnik Fran, Šavnik Karol, Sinkovec Anton, Šlamberger Anton, Štampihar dr. Valentin, Valentič Ivan, dr. Globočnik.

*Vsem svojim p. n. odjemalcem, prijateljem in znancem vošči
veselo in srečno novo leto*

*Jv. Pr. Lampret
tiskarna v Kranju.*

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za svojim sinom **Jožetom Žumerjem**. Tudi bom vsakega sodnim potom zasledoval, kdor bo od njega kaj kupil.

Vogljje, 28. decembra 1904.

223—1

Martin Žumer, po dom. Perneš.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem letos nakupil veliko dobrega

vina

ter ga prodajam na debelo in drobno. Priporočam se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

224—1

Anton Kummer
gostilna „pri Golarju“ v Kranju.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, ki so nam došli ob smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta i. t. d., gospoda

222 1

Kristijana Salbergerja

hišnega posestnika

in za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo vsem darovateljem prekrasnih vencev.

V Tržiču, dne 28. decembra 1904.

Adolf, Josip
sinova.

Marija roj. Ošabnik
soproga.

Naznanilo otvoritve.

Naznanjam, da bom na **Primskovem** v lastni hiši s 1. januarjem

otvoril gostilno.

Pristna vina, raznovrstna, dobra kuhinja, postrežba točna.

218—2

Ivan Graiser, gostilničar.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Izvrsten okus kave dosefeta s prireženjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 6 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljki masovnih.

Vydrove žitne kave Praga 1711.

Tapetnik in preprogar Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-18

Pozor!

Uljudno vabim slavno p. n. občinstvo k nakupu igrač, tašk za gospodinjke in šolarje, šolskih potrebščin in špecerijskih stvari vsake vrste.

Spoštovanjem

200—4

Rajm. Krisper, Kranj.

Loterijska srečka dne 24. decembra t. l.

Trst: 44 28 18 5 83

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg 8

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tu-zemskega in inozemskega blaga.

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

Čevljarska delavnica

v Kranju z vsem blagom, orodjem in stroji se odda v najem s 1. januarjem 1905.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

213—3

Vidmarie kaže kmetom moč
„Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli.“

JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu povzetjem.

Gena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 kron, 24 steklenič (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 steklenič (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 steklenič (4 ducati) 16 kron, 60 steklenič (5 ducatov) 18 kron.

Manj kakor 12 steklenič se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, bripavos i v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slane ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolešnih.

Gena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 krone 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

195—7

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor!

Bolnemu zdravje!

Pozor!

Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve naj-priljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

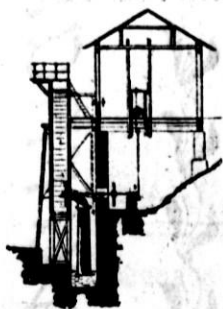
Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjuje mrzlico in vse druge bolezni, ki v sled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštanim

Srečno in veselo novo leto

Želita vsem cenjenim p. n. gostom

Ela in Josip Carl
kavarnar.

G. Tönnies

104-33

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine, naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

54-40

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile kore-
nine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka
kakor tudi zlata, dalje vrvnalnice in
obturatorji se izvršujejo po najnovejših
metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu
in cementu kakor tudi vse zobozdrav-
niške operacije izvršuje tu specialist.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Radi opustitve trgovine

prodaja se od dne 27. novembra raznovrstno **manufakturno**
blago pod lastno ceno pri

Mariji Ažman

205-8

nasproti g. H. Suttnerja, urarja v Kranju.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinatih izdelkov

August Drelse

98-27

v Ljubljani.

Nekrat premisano!

Kranj.

trgovini, Merkur, Peter Majdič
dobijo po najnižjih cenah v
komate, najboljše kakovosti, se
Vozne plaste in pokrivala za

908-9

Vozniki, pozor!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad
ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-26

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

St. Petersburške
GALOŠE
 čevlji za sneg, Storm Slipper

Pristne
samo s

na
podplatu.

Na debelo in na drobno pri

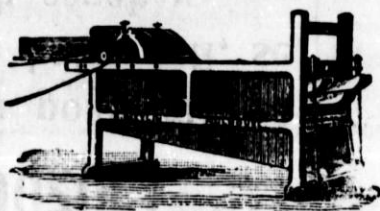
Ant. Krisperju v Ljubljani

kakor tudi pri sledečih tvrdkah:

Ceskutti Marija, Ljubljana. Dolničar D., Postojna. Barmay Josip, Kočevje. Benedikt J. S., Ljubljana. Brinšek Iv., Trnovo. Engelsberger R., Krško. Homann Friderik, Radovljica. Homann Oto, Radovljica. Fürsager Leopold, Radovljica. Gratner Jurij, Kamnik. Gatsch A., Kostanjevica. Kolar Jos. & Co., Ljubljana. Lapajne Valentin, Idrija. Morauc Josip, Novo mesto. Petričič Vaso, Ljubljana. Persche Alojzij, Ljubljana

Pollak Marija, Kranj

Petelin Andrej, Ribnica. Trevn Valentin, Idrija. Trevn Anton, Jesenice. Treo Karolina, Ljubljana. Verbič Anton, Sevnica. Jeuniker Ernest, Ljubljana. Kasch A., Ljubljana. Kenda Henrik, Ljubljana. Leutgeb Anton, Ljubljana. Reknagel Karl, Ljubljana. Schäffer Albert, Ljubljana. Schmitt F., Ljubljana. Szantner Fr., Ljubljana. Lebingen & Bergmann, Litija. Ferjan I., Jesenice. E. Hoffmann, Kočevje. Jonke Franc, Kočevje. Barborič M., Novo mesto. Koceli I. N., Škofja Loka. 216—2

Znižane cene.

Jamčeno najboljše blago.

Največja zaloga

220—2

najnovejših vrst **slamareznic, gepeljnov, mlatilnic, motorjev, tromb in cevi, klin** in drugih potrebščin za poljedelstvo se nahaja pri

Franu Zemanu, Ljubljana

Poljanska cesta št. 24 pri St. Peterskem mostu.

Zahtevajte „Gorenjca“ po vseh gostilnah in kavarnah!

Hamburg-Amerika

150-17

Iz Ljubljane v

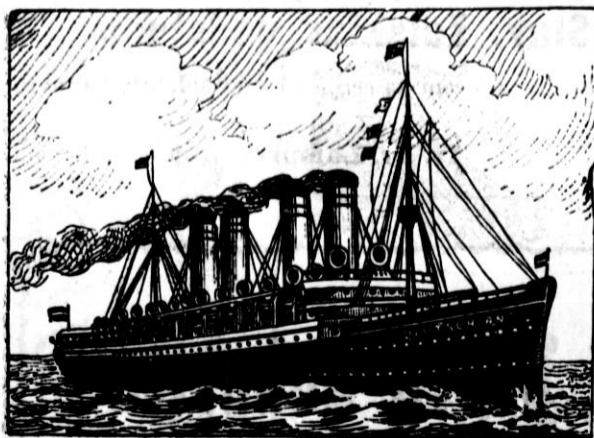
Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po **večkrat** brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

System Balke

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj z travniško priporočenim gorke in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvaja skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Zaradi preselitve se dobiva pri **J. Wohlgemuthu** zares po nizkih cenah še ostalo

sedlarsko blago

kakor: uzde, komate, vajeti i. t. d., poleg tega raznovrstne oljnate barve, firnež i. t. d. pravega domačega izdelka brez vsake zmesi (Schwerspatt). Kdor torej hoče poceni kupiti blago, naj te pri-like ne zamudi. Nadeja se mnogobrojnega obiska

z velespoštovanjem

J. Wohlgemuth

208-2

Kranj, glavni trg 118.

71-31

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje

Zaloga vozniških plah in pokrival za komate.

Prodaja **Tomaževe žlindre** in kajnita.

stropov, vlitke kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih peč

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške ine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. **Zaloga svetilk**, zaloga različnih barv.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Židno om. ežje na stropi, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i t. d. 103-30

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13-51

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S 1. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1800 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhinje, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuhar-kih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-62

M. Suttner, urar

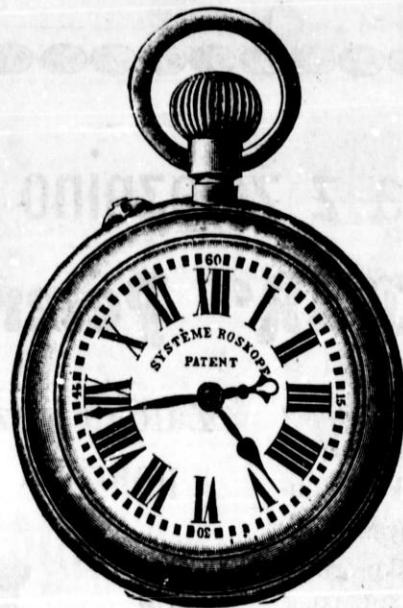
v Kranju

priporoča svojo
izborni zalogo

ur,
zlatnine
in
srebrnine
po
najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in
poštne prosto.

Razpošilja se na
vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gld. 3.75, najfinejša zna-ka, gld. 6.50. 114-27

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

17 51

Polnovplačani akcijski
kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

97—31

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestininih baiah. Veliki prostori, pri-
tlično in v l. nad-
stropju.

Oprave za jedilne
sobe, salone, pred-
sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja,
nočna omarica, o-
mivalna miza, obe-
šalnik, miza, sten-
sko ogledalo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121—12

Ivan Jax-a v Ljubljani

D'inajska cesta 17

prporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Imam v kleti

177-12

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine
rakijske in brinovca ter namiznega olja lastnega
izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji
državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in pasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšajo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in siezeh ter koliko in škípanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madroni ter ne bi smeli biti tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročijo točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotnica se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.)

11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gž., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1860.

187—9

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Cenjenim svojim

odjemalcem!

Splošne gospodarske razmere so v zvezi s krajevnimi okoliščinami provzročile, da se je stanje trgovin z manu-fakturnim, špecerijskim, železninskim, galanterijskim in pa-pirnatim blagom tekom časa znatno poslabšalo.

Z ozirom na to so trgovci vseh teh strok sklenili, da odslej svojim odjemalcem popolnoma ustavijo običajna

novoletna in vsa pod kakim drugim naslovom dana darila

ki presezajo vrednost 20 vin., bodisi v blagu, gotovini ali takozvanem konsumnem popustu, zato pa bodo darovali primerno svoto

v dobrodelne namene.

Vsak trgovec se je zavezal z besedo in pod globo prvič 50 K, v ponavljajočem slučaju do 500 K da se bode strogo držal v to svrhu podpisanih sklepov.

To naznanjamo cenj. svojim odjemalcem v blagohotno uvaževanje!

V Kranju, dne 1. decembra 1904.

Babič Pavla
Crobath Fran
Dolenz Fran
Fabiani Karol
Florian Karol
Hlebš Ferdinand
Kocmut Janko

Krenner Josip
Kušlan Jernej
Krisper Rajmund
Likozar Josip
Logar & Kalan
Majdič Ivan
Majdič Peter

Marenčič Marija
Matiašič Martin
Miklavčič Eng.
Omersa Fran
Perisini Jakob
Pirc M.
Pollak Ferdinand

Puppo Karol
Rant Albin
Rooss R. & E.
Sajovic Ferd.
Slabe Fran
Urbanc Feliks

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.